

Kitap Tanıtımı/Book Review: Serkan Özdemir, *Metinlerarasılık Yöntemleri: Ömer Seyfettin'in Hikâyeleri*, Dün Bugün Yarın Yayınları, 221 s. Sertifika No: 18188 1.Baskı İstanbul, 2017, ISBN: 978-605-4635-36-8, Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür Sayfa Düzeni: Mehmet Ali Başpehlivan Baskı/Cilt: Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.

Yazar/ Author

Sebahat ÖZDEMİR

ORCID ID:

0000-0001-8304-6466

Makale Türü / Type of Article: Kitap Tanıtımı/Book Review

Yayın Geliş Tarihi / Submission Date: 26 Nisan / April 2021

Yayına Kabul Tarihi / Acceptance Date: 11 Temmuz / July 2021

Yayın Tarihi / Date Published: 20 Temmuz / July 2021

Web Sitesi: <https://karedergi.erciyes.edu.tr/>

Makale göndermek için / Submit an Article: <http://dergipark.gov.tr/kare>

Uluslararası İndeksler/International Indexes

Index Copernicus: Indexed in the ICI Journal Master List 2018 Kabul Tarihi /AcceptanceDate:

MLA International Bibliography:Kabul Tarihi /AcceptanceDate :

DRJI Directory of Research Journals Indexing: Kabul Tarihi /AcceptanceDate:

EuroPub Database: Kabul Tarihi /AcceptanceDate:

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Kitap Tanıtımı/Book Review: Serkan Özdemir, *Metinlerarasılık Yöntemleri: Ömer Seyfettin'in Hikâyeleri*, Dün Bugün Yarın Yayınları, 221 s. Sertifika No: 18188 1.Baskı İstanbul, 2017, ISBN: 978-605-4635-36-8, Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür Sayfa Düzeni: Mehmet Ali Başpehlivan Baskı/Cilt: Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.

Serkan Özdemir tarafından kaleme alınan, *Metinlerarasılık Yöntemleri Ömer Seyfettin'in Hikâyeleri* adlı kitap, yazarın “Ömer Seyfettin Hikâyelerinde Alt Metinler”¹ adlı yüksek lisans tezinin düzenlenmiş ve eklemeler yapılmış hâlidir. Fakat Önsöz’de bu belirtilmemiştir. Özdemir, kitabın “Önsöz”ünde Ömer Seyfettin hikâyelerinde metinlerarasılık yöntemlerini araştırmayı istemesine gerekçe olarak Gérard Genette ve Kubilay Aktulum’un çalışmalarını gösterir. Yazar bu çalışmasıyla, Ömer Seyfettin’in beslendiği kültür kaynaklarını göstermeyi ve daha önce yazılmış eserlerin Ömer Seyfettin hikâyelerine ne derece etkisi olduğunu ortaya koymayı amaçlamıştır.

Kitabın ilk bölümü “Metinlerarasılık: Tanım ve Yöntem” başlığını taşımaktadır. Özdemir bu bölümde çalışması için teorik bir zemin oluşturmayı amaçlamıştır. Metinlerarasılık yöntem çalışmalarının temelinde Ferdinand de Saussure’ün gösterge kavramı yer almaktadır. Saussure’e göre gösterge, ses imgesi ve kavramın bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Bu anlamda metinler göstergelere benzemektedir. Özdemir bu konuda şunları söyler: “Özellikle gösterge, gösteren, gösterilen gibi kavramlar ve yatay-dikey inceleme yöntemleri göstergebilimin temel kavramlarıdır. Metinler arasındaki ilişkilerin de gösterge gibi bağlama ve metinlerin eş-süremlilik, art-süremlilik olarak birbirine bağlanmasına dayalı bir sistem oluşu konunun Ferdinand de Saussure’e dayandırılmasına neden olur.”² Metinlerarasılık araştırmalarında diğer önemli isim ise Mikhail Bakhtin’dir. Özdemir, Saussure’den sonra Bakhtin’e de değinir. Bakhtin’e göre metinlerarasılık, önceden yazılmış eserlerin kendisinden sonra yazılmış eserlere etkisidir. Bakhtin’in çalışmalarının sonucunda ‘söyleşimcilik’ kavramı doğmuştur. Söyleşimcilik kavramıyla çok sesli metin dünyası ortaya çıkmıştır.

Serkan Özdemir çalışmasının bu bölümünde Julia Kristeva, Roland Barthes, Riffaterre, Gérard Genette’in metinlerarasılık konusundaki görüşlerine yer vermiştir. ‘Yazarın ölümü’nü ilan eden Barthes’e göre, eser artık okuyucunun yorumladığı şekliyle anlam kazanabilecektir. Barthes’ın yöntemine eklemeler yapan Riffaterre, metinlerarasılığı okura göre tekrar tanımlar. Metinlerarasılık, okurun kendinden önce ya da sonra yazılan bir eserle diğerleri arasındaki ilişkiyi anlamlandırmasıdır. Riffaterre, metinlerarasılığı ikiye ayırır. İlki ilk bakışta çözülemeyen karmaşık bir ilişkiyken, ikincisi

* Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi, email: azizesozdemir@gmail.com.tr, ORCID: 0000-0001-8304-6466

¹ Serkan Özdemir, *Ömer Seyfettin Hikâyelerinde Alt Metinler*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, 2011, (Dan: Prof. Dr. A. Emel Kefeli).

² Serkan Özdemir, *Metinlerarasılık Yöntemleri: Ömer Seyfettin'in Hikâyeleri*, s. 13.

ilkinden daha kolay anlaşılabilen bir ilişkidir. Metinlerarasılık konusunda önemli çalışmaları olan Kubilay Aktulum, bu kavramları 'zorunlu metinlerarasılık' ve 'sıradan metinlerarasılık' olarak isimlendirir.³ Özdemir, kitabının bu bölümünde Harold Bloom'un, oedipus kompleksine dayanan metinlerarasılık teorisinden de bahsetmiştir. Bloom'un teorisi şairler üzerinden alegorik bir şekilde oluşturulmuştur. Buna göre şair için kendisinden önceki şairler otoritelerini kanıtlamış babayken, yeni şairler otoriteyi kazanmaya çalışan oğlu temsil ederler. Bloom'a göre her şey daha önceden en mükemmel haliyle zaten yazılmıştır. Metinlerarası ilişki bu sebeple kaçınılmazdır ve yeni eserler ister istemez kendilerinden önceki eserlerin bir benzeri olacaktır.

Metinlerarasılık Yöntemleri Ömer Seyfettin'in Hikâyeleri adlı kitap "Önsöz", "Son Söz Yerine" başlıkları dışında araştırmaya dair üç bölümden / başlıktan meydana gelir gibi görünmektedir. "Metinlerarasılık: Tanım ve Yöntem", "Ömer Seyfettin'de Metinlerarasılık: Okuma -Yazma Edimi ve Kaynaklar", "Hikâyelerde Metinlerarasılık Yöntemleri"

Çalışmanın ilk başlığı, araştırma için gerekli olan teorik zemini oluştururken "Ömer Seyfettin'de Metinlerarasılık: Okuma-Yazma Edimi ve Kaynaklar" biçimindeki ikinci başlık, Ömer Seyfettin hikâyeleri ve metinlerarasılık ilişkilerinin irdelendiği asıl bölüme bağlanan bir köprü görevini üstlenmektedir. Okuma ve yazma edimleri iki farklı ekseninde gerçekleşir. Okur bir eseri okurken önceki okuma birikiminden de yararlanır. Aynı şekilde yazar da eserini yazarken yazılmış diğer eserlerden doğal bir şekilde etkilenmiştir. Metinlerarasılık bu iki edimin yazınsal sürece dâhil olmasıdır. Özdemir, Ömer Seyfettin'in okuma ve yazma edimleri arasındaki etkileşimlerin, onun yazınsal başarısı üzerinde etkili olduğunu savunur. Ancak okuma ve yazma edimleri üzerinde yaşanan çevre ve coğrafyanın da etkisi büyüktür. Şüphesiz Ömer Seyfettin hikâyelerinde Balkan coğrafyasında yaptığı askerlik kadar bu bölgede yaşamak zorunda kaldığı esaret günlerinin de etkisi vardır.

Özdemir'e göre yazar merkezli incelemelerin kaçınılmaz sonucu, dar bir araştırma çerçevesinde sıkışmaktır. Ömer Seyfettin'in hikâyelerinde 'millî kimlik' arayışı içinde olan araştırmacılar da metin merkezli araştırmadan uzaklaşmış ve yazarın biyografisine takılı kalmışlardır. Oysa Ömer Seyfettin, sadece Türk coğrafyasına değil çevirileriyle Batı coğrafyasına da vâkıf olmuştur. Ayrıca yazar hikâyeciliğinin yanı sıra düşünce dünyasıyla da dikkat çekmektedir. Özdemir, yazmanın temelini okumak olduğu görüşünü benimseyen Ömer Seyfettin'in fikir yazılarında taklit ve etkilenme endişesi taşıdığını belirtir. Ancak bu endişe Ömer Seyfettin'i taklide götürmemiş, aksine ona metinlerarasılığın kapısını açmıştır. Özdemir bu bağlamda Ömer Seyfettin'in sadece yakın çevresindeki Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul ve Baha Tevfik'ten etkilenmediğini belirtir. Örneğin yazarın hikâyelerinin Maupassant tarzına yakın olduğunu iddia eder. Çalışmasında Ömer Seyfettin'in "Bahar ve Kelebekler" adlı hikâyesini metinlerarasılık bağlamında inceleyen Özdemir, sözü edilen hikâyenin Maupassant'ın "Jadis"iyle (Evailde) ciddi bir ilişki içinde olduğunu tartışır.

"Hikâyelerdeki Metinlerarasılık Yöntemleri" kitabın asıl bölümüdür. Serkan Özdemir çalışmasının bu bölümünde Ömer Seyfettin'in metinlerarasılık yöntemleri barındırdığını tespit ettiği hikâyelerini on üç alt başlıkta incelemiştir. Bu alt başlıklar sırasıyla şöyledir: "Busenin Şekli İptidâisi'nde Metinlerarası Çağrışım ve Etkilenme"; "Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür'de Herodote Tarihi'nin İşlevselleştirilmesi ve Yeniden Yazım"; "Bahar ve Kelebekler' Hikâyesinde Taklit ve Gönderme"; "İrtica Haberi'nde Yan Metinsel ve Ana Metinsel İlişkiler"; "Primo Türk Çocuğu' ve 'Piç' Hikâyelerinde Alıntı Yöntemi ve İdeolojik kaynakların Tespiti"; "Küçük Hikaye'de Metinlerarası Çağrışım Gönderme ve Metin Dışı Unsurlar"; "Başını Vermeyen Şehit' Hikâyesinde Yeniden Yazım: 'Peçevi Tarihi'"; "Bir 'Othello' Taklidi Olarak 'Harem' Hikâyesi ve Türe Dayalı Dönüşümler"; "Yalnız Efe' Hikâyesinin Romana Dönüştürülmesi ve Üst Metinsellik İlişkisi"; "Bir Kaynak Eleştirisi Olarak 'Ashab-ı Kehfimiz'de Alt Metinler"; "Açık Hava Mektebi' Hikâyesinde İroni'nin Kaynakları"; "Bilgi Bucağında' Hikâyesinde Yazınsal Eleştiri Aracı Olarak Metinlerarası Göndermeler"; "Şimeler' Hikâyesinde Sosyal ve Yazınsal Eleştiri Aracı Olarak Anıştırma ve Parodi".

Özdemir, "Busenin Şekli İptidâisi'nde Metinlerarası Çağrışım ve Etkilenme" başlığı altında, etkilenme ve çağrışım gibi metinlerarasılık biçimlerinin "Busenin Şekli İptidâisi" hikâyesinde

³ age., s. 24.

bulduğunu tespit etmiştir. Hikâyenin alt metni Marquis de Sade'ın *Justine / Erdemin Felaketleri* adlı romanıdır. Fakat metinlerarasılık yöntemi sadece alt metin örneğiyle karşımıza çıkmaz. Özdemir, diğer metinlerin de 'çağrışım' yoluyla hikâyede kullanıldığını gözlemlemiştir. Çağrışım metinlerarasılığın diğer unsurlarına göre daha az belirleyen bir özelliktir. Özdemir "Busenin Şekli-İptidâisi"nin Lawrence Durrell'in *Justine* adlı eseriyle de çağrışım yoluyla ilişkilendirilebileceğini aktarır.

"Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür'de Heredote Tarihinin İşlevselleştirilmesi ve Yeniden Yazım" başlığında Özdemir, kurmaca bir metne tarihsel metin dâhil edilerek metinlerarası ilişkisinin kurulduğunu aktarır. Bu yüzden de 'Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür'de ana metinden kopmalar mevcuttur. 'Heredote Tarihi' ve 'Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür' aşk, ihanet ve intikam temaları üzerine oluşturulmuşlardır. İki hikâyede de çok güzel bir eşe sahip olduklarını düşünen erkek karakterler, eşlerinin güzelliklerini üçüncü bir kişiye teşhir ederler. Ömer Seyfettin'in hikâyesindeki kadın karakter Efser, kocasının kendisini halazadesine teşhir ettiğini fark eder ve intikam almak ister. Efser intikam planı için 'Heredote Tarihi'ndeki bir hikâyeden esinlendiğini belirtir. Hikâyede alt metindeki anlatıya da yer verilir. Yazar tarihi bir anlatıyı tekrar hikâyeleştirmesini gençlere fayda sağlamak için yaptığını ekler. Özdemir, "Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür" adlı hikâyenin tarihi bir anlatı üzerine yazılmış 'Palimpsest' görünümünde bir hikâye olduğunu belirtir.

Özdemir, "'Bahar ve Kelebekler' Hikâyesinde Taklit ve Gönderme" başlığında Ömer Seyfettin'in Maupassant'ın "Jadis"ini taklit ettiğini belirtir. Bu iddianın en önemli kanıtı ise Ömer Seyfettin'in 1909'da *Hüsün ve Şiir* dergisinde "Jadis"i "Evailde" adıyla tercüme etmiş olmasıdır.⁴ Bu tarihten bir yıl sonra da "Bahar ve Kelebekler" yayımlanmıştır. Özdemir, "Jadis" ve "Bahar ve Kelebekler" hikâyelerinde şablon ve tema bakımından pek çok benzerlik olduğuna dikkat çeker. Örneğin "Jadis"te büyük bir şatonun salonunda oturan nine ve torun varken, "Bahar ve Kelebekler"de bir yalının salonunda oturan nine ve torun vardır. Şahıslar her iki metinde de aynıdır.

Serkan Özdemir, Ömer Seyfettin'in "Bahar ve Kelebekler"in girişinde yaptığı betimlemenin ayrıntılı olmasına da dikkat çeker. Bu betimleme, genişletme tekniğinin göstergesidir. "Jadis"te Fransız toplumundan örnek ipuçları verilirken "Bahar ve Kelebekler"de Osmanlı toplumundan örnekler yer alır. Böylece Batı ve Doğu toplumları arasında bir karşılaştırma da yapılmış olur. Her iki eserde de nine ve torun üzerinden bir kuşak çatışması kurgulanmıştır. "Bahar ve Kelebekler"de genç kızın elindeki kitaptan tartışma çıkarken, "Jadis"te tartışma genç kızın elindeki gazeteden çıkmaktadır. Özdemir bunlardan yola çıkarak iki hikâyenin şahıslar, kurgu ve konu olarak birbirine benzediklerini ve Ömer Seyfettin alt metin olarak "Jadis"i kullanmış olduğunu belirtir.

"İrtica Haberinde Yan Metinsel ve Ana Metinsel İlişkiler" başlığı altında Özdemir, Ömer Seyfettin'in "İrtica Haber" adlı hikâyede metin dışı bir unsur bulunduğunu aktarır. Bu unsur 'Bir zabitanın cep defterinden' başlığını taşımaktadır. Ömer Seyfettin bu kısımda hikâyeye kendi hayatından kesitler de eklemiştir. Çünkü Ömer Seyfettin de Balkanlar'da askerlik yapmıştır ve askerlik tecrübelerini bu başlık altında okura aktarmış olmalıdır. Gérard Genette'ye göre bu tekniğin adı yan metinsellik'tir. Özdemir, "İrtica Haber" adlı hikâyeyi Ömer Seyfettin'in hayatından izler taşımasının yanında ismiyle de yan metinsellik kategorisinde değerlendirir. Hikâyede meşrutiyete karşı çıkanlar eleştirilir ve bu insanların özgürlüğe karşı oldukları belirtilir. Özdemir, hikâyede dönemin gerçek olaylarına yer verildiği için de hikâyeyi yan metinsellik kategorisinde değerlendirmiştir.

"Primo Türk Çocuğu' ve 'Piç' Hikâyelerinde Alıntı Yöntemi ve İdeolojik kaynakların Tespiti" başlığı altında Özdemir, Ömer Seyfettin'in Ali Canip ve Ziya Gökalp'tan alıntı yöntemiyle parçalar aktardığına değinir. Alıntı metinlerarasılıktaki bir yer değiştirme tekniğidir. Ömer Seyfettin "Primo Türk Çocuğu" hikâyesinde, Ziya Gökalp'ın "Turan" şiirinden alıntılama yapmıştır. Özdemir, bu alıntının ideolojik tavrı yansıtan metinlerarası bir işaret olduğunu savunur. "Piç" hikâyesi de Ömer Seyfettin'in millî hassasiyetini yansıttığı ideolojik hikâyelerinden biridir. Özdemir, Ömer Seyfettin'in Türk tarihine, kimliğine, kültürüne ilgi duyduğunu belirtir. Bu ilgisini ise hikâyenin başlığı üzerinden bir köksüzlük meselesi olarak ortaya koymaktadır. Özdemir, bu bağlantının yan metinselliğe örnek

⁴ Akt. Serkan Özdemir, age., s. 80 (Nihayet Arslan, "A Comparison of Ömer Seyfettin's 'Bahar ve Kelebekler' and Maupassant's 'Jadis'", *International Journal of Central Asian Studies*, Vol. 12, 2008, s. 102- 117.).

olduğunu belirtir. Ayrıca Özdemir'e göre bu hikâyede Ömer Seyfettin alıntı tekniğini de kullanmıştır. Ömer Seyfettin'in Ali Canip Yöntem'in 'Şarkın Ufukları' adlı şiirinden alıntılama yaparak esere kendi duygularını yansıttığını üzerinde durur.

" 'Küçük Hikâye'de Metinlerarası Çağrışım, Gönderme ve Metin Dışı Unsurlar" başlığında Özdemir, Ömer Seyfettin'in daha hikâyenin başında okura bilgi vermek için yazdığı pasajı metin dışı unsur olarak kullandığını belirtir. Bu pasaj sayesinde Ömer Seyfettin, Osmanlı'nın o dönemdeki yabancı unsurlara yönelik tavrına karşı, kendi bakış açısını ortaya koymuştur. Okur metin dışı bu unsur vasıtasıyla yazarın azınlık faaliyetlerini onaylamadığını anlar. Bu metin dışı unsurun yanı sıra Özdemir, Ömer Seyfettin'in, Ziya Paşa'nın *Terkib-i Bend*'ini de alıntıladığını aktarır. *Terkib-i Bend*'de ideolojik fikirlerden uzak eğlence temelli bir görüş vardır. Özdemir'e göre *Terkib-i Bend*'in alıntılanmasının sebebi sosyal ve siyasi sorunlardan uzaklaşan kişileri eleştirmektir.

"Başını Vermeyen Şehit' Hikâyesinde Yeniden Yazım: 'Peçevî Tarihi'" başlığı altında Özdemir, Ömer Seyfettin'in *Peçevi Tarihi*'ndeki manzum bölümleri nesre çevirerek yeniden yazdığını aktarır. Ömer Seyfettin burada destandan hikâyeye yeniden yazmayla bir aktarım yapmıştır. Özdemir'e göre Ömer Seyfettin'in aktarma yaparken kısaltma genişletme gibi metinlerarasılık yöntemlerini kullanmıştır.

"Bir 'Othello' Taklidi Olarak 'Harem' Hikâyesi ve Türe Dayalı Dönüşümler" başlığı altında Ömer Seyfettin'in Shakespeare'den şahıs ve konu düzeyindeki esinlenmeleri incelenmiştir. "Harem" hikâyesinde Sermet ve Nazan evlidirler. Fakat bir yanlış anlaşılma sonucu Sermet Nazan'ı Refi isimli arkadaşlarından kıskanmış ve aldatıldığını düşündüğü için intikam almak istemiştir. Othello ise karısı Desdemena'yı arkadaşları İago'nun fitneleri yüzünden kıskanmaktadır. İntikam ateşi Othello'yu da sarmıştır. Kıskançlık ve yanlış anlaşılma konuları bakımından iki eser arasında benzerlikler bulunmaktadır. Yine iki eser de evlilik, kıskançlık ve intikam etrafında şekillenmiştir. "Othello" ve "Harem" hikâyelerindeki kadın karakterler de birbirine benzemektedir. Desdemena gibi Nazan da sosyal ve modern kadınlardır. Öte yandan her iki eserin erkek karakterleri Othello ve Sermet de aldatıldıklarını sanmaktadırlar. Sonuç olarak Özdemir "Othello"nun "Harem" hikâyesinin alt metni olduğunu, "Harem"den alıntılacağı bir bölümle destekler. "Harem"de karakterlerin düşünceleri okura, yazdıkları günlüklerle verilmektedir. Nazan yazdığı bir günlük notunda Sermet'in kendisini kıskandığını anlatırken eşine Othello diyerek Shakespeare'e göndermede bulunmuştur. Özdemir bu göndermeden yola çıkarak Ömer Seyfettin'in *Othello*'yu okumuş olduğunu ve etkilendiğini düşünür. Araştırmacı ayrıca "Harem"de alt metin olarak *Othello*'ndan başka *Don Kişot* ve *Binbir Gece Masalları*'nın da metinlerarası çağrışım yöntemleri tekniğiyle kullanıldığına vurgu yapmıştır.

"Yalnız Efe' Hikâyesinin Romana Dönüştürülmesi ve Üst Metinsellik İlişkisi" başlığı altında Özdemir, "Yalnız Efe" hikâyesinin Gérard Genette'in 'ikinci dereceden edebiyat' 'palimpsests' kavramlarına uyduğunu belirtir. Ömer Seyfettin, "Yalnız Efe" hikâyesini 1918'de *Yeni Mecmua*'da yayımladıktan bir yıl sonra *Büyük Mecmua*'da ikinci defa yayımlamıştır. İkinci yayım ilk yayımın devamı ve roman denemesidir. Özdemir, alt metnin ilk yayım olduğunu aktarır. İkinci yayım eksik bir roman denemesi olsa da iki hikâyede de metinlerarasılık bağlamında konu olarak benzerlikler görülür.

"Bir Kaynak Eleştirisi Olarak 'Ashab-ı Kehfimiz'de Alt Metinler" başlığında Özdemir, alt metinlerin çok olduğunu belirtir. "Ashab-ı Kehfimiz"de alt metin olarak "Küçük Hikâye", "Kehf Suresi(*Kur'an-ı Kerim*)", "Kanun-ı Esasi" v.s. metinler kullanılmıştır. Eserin adına bakıldığında dini bir gönderme dikkat çeker. Okur, *Kur'an-ı Kerim*'de anlatılan "Kehf" menkıbesine yönelir. Özdemir, "Ashab-ı Kehfimiz" adlı hikâyede yer alan 'Osmanlı Kaynaşma Kulübü' üyelerinin yedi uyurlara benzetildiğini aktarır. Bu da *Kur'an-ı Kerim*'in, "Ashab-ı Kehfimiz"de alt metin olarak kullanıldığını göstermektedir.

"Açık Hava Mektebi' Hikâyesinde İroni'nin Kaynakları" başlığı altında Özdemir, Ömer Seyfettin'in karakterlerinden biri olan Müfat Bey'i anlatırken Tefik Fikret ve Emile Bergerat'ın eserlerinden bahsettiğine değinir. Bu bahis Tefik Fikret'in *Rübab-ı Şikeste* adlı kitabının Emile Bergerat'ın *Lyré Brissée* adlı eserinden çalıntı bir isimlendirme olduğu yönündedir. Özdemir, Ömer Seyfettin'in Tefik Fikret'le ironik yöntemle alay ettiğini aktarır. "Açık Hava Mektebi'nin

başkahramanı Efruz Bey'i ironi yoluyla eleştiren Ömer Seyfettin, bu ironik eleştiri şeklini Tevfik Fikret'e de aktarır. Ömer Seyfettin'e göre Tevfik Fikret yazmak için kırk yıl beklediği eserin adını Emile Bergerat'tan çalmıştır. Özdemir, okurun bu eleştiriye anlayabilmesi için iki esere de vâkıf olması gerektiğini aktarır. Özdemir, bu bölümde Şarlo Holmes, Arsen Lüpen gibi pek çok karaktere de göndermeler yapıldığını tespit edilmiştir.

“Bilgi Bucağında’ Hikâyesinde Yazınsal Eleştiri Aracı Olarak Metinlerarası Göndermeler” başlığı altında Serkan Özdemir, alegorik bir karakter olan Efruz Bey'in komik duruma düşürülerek yan metinsel unsurlarla okura sunulduğunu aktarır. “Bilgi Bucağı” hikâyesi Efruz Bey karakteri üzerinden ilerleyen devam niteliği taşıyan bir hikâyedir. Bu hikâyede Efruz Bey okurun karşısına, ironik yönüyle, ders veren, meşrutiyet kahramanı olan pek çok şekilde çıkar. Burada Ömer Seyfettin, yan metinsel unsur olarak not, epigraf v.s. kullanmıştır. Ayrıca Özdemir, okurun bu eleştirileri anlamasını sağlayan diğer unsurların da gönderme, alıntı ve çağrışım olduğunu belirtir.

“Şîmeler’ Hikâyesinde Sosyal ve Yazınsal Eleştiri Aracı Olarak Anıştırma ve Parodi” başlığı altında Özdemir, Ömer Seyfettin'in hikâyeciliğinde eleştiri, alay ve parodinin önemine değinir. Ömer Seyfettin, eleştirilerini kuvvetlendirmek adına metinlerarasılık yönteminden yararlanmıştır. Böylece Ömer Seyfettin, ‘alıntı’, ‘gizli alıntı’ ve ‘anıştırma’ gibi unsurlara hikâyelerinde fazlaca yer verdiği anlaşılmaktadır. “Şîmeler”deki kahramanı ‘gayet büyük bir adam’ ifadesiyle adlandırılmıştır. Ömer Seyfettin kahramanın hayat görüşüne yer verirken kullandığı ifadeler, Serkan Özdemir’e göre Tevfik Fikret’in “Haluk’un Amentüsü” şiirini anıştırmaktadır. Fakat bu anıştırmanın örtük olduğunu ekleyen Özdemir, bunun anlaşılmasının okurun birikimine dayalı olduğunu belirtir.

Metinlerarasılık Yöntemleri Ömer Seyfettin’in Hikâyeleri, Ömer Seyfettin'in edebî kişiliğinin çağının ötesine ulaştığını göstermektedir. Ömer Seyfettin, her ne kadar ‘taklit’ ve ‘etkilenme endişesi’ taşısa da okuduğu metinlerin yazdığı metinlerden bütünüyle ayrılamayacağını farkındalığını taşımaktadır. Bu kitapta Ömer Seyfettin'in, postmodern yazının temellerinden sayılan metinlerarasılık yöntemini hikâyelerinde kullandığı ayrıntılı bir şekilde irdelenmekte ve ortaya konulmaktadır. Bu çalışma beslendiği kaynaklar ve kişilerden çoğunlukla söz etmeyen Ömer Seyfettin'in kaynaklarını ortaya koyması bakımından değerli ve ilgi çekici bir çalışmadır.